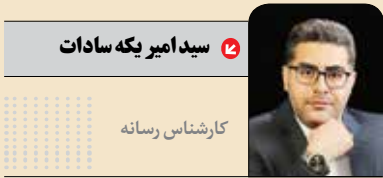

صیانت از نوجوانان در فضای بی در و پیکر مجازی

موج اطلاعات، فضای ذهن نوجوانان و والدین را درنوردیده است. اگر تا چند سال پیش تلویزیون و روزنامه تنها منبع خبر بود، امروزه پیام‌رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی ویدئو و خبر را در چشم برهم‌زدنی منتشر می‌کنند اما همین حجم از محتوا، مسیر تشخیص واقعیت را دشوار کرده و فضایی ساخته که در آن، هر شایعه‌ای ممکن است به سرعت تبدیل به باور عمومی شود.

بزرگ‌ترین چالش، اخبار جعلی یا همان فیک‌نیوز است؛ خبرهایی که با تیتربهای هیجانی و تصاویر یا ویدئوهای دستکاری‌شده، احساسات نوجوانان را هدف می‌گیرند و پیش از آن‌که فرصتی برای تأمل باشد، منتشر و بازنشر می‌شوند. نوجوانان، به دلیل تجربه کمتر و کنج‌کاوی و حساسیت به تأیید جمعی، بیشتر در معرض این موجند و گاه هرچه بیشتر عضو گروه‌ها و کانال‌های مختلف می‌شوند، از آگاهی واقعی نیز بیشتر دورتر می‌مانند.

خانواده‌ها نیز هرکدام واکنش خاص خود را دارند؛ برخی استفاده از گوشی و فضای مجازی را محدود یا حتی ممنوع می‌کنند، عده‌ای دیگر با بی‌تفاوتی یا اعتماد مطلق به رسانه‌های سنتی، تصور می‌کنند که تمام راه حقیقت را یافته‌اند اما واقعیت این است که نه اعتماد یک‌جانبه و نه محدودیت بی‌رویه، هیچ‌کدام کافی نیست؛ آنچه نیاز جامعه امروز است، تربیت ذهن تحلیلمگر و منتقد در نوجوان و البته والدین است.

قدم اول، یادگیری توقف و تأمل در مواجهه با هر خبر است. نوجوان باید بداند که وظیفه دارد قبل از پذیرش یا بازنشر یک پیام، سه سؤال بپرسد: این خبر از چه منبعی آمده؟ آیا منبع آن معتبر است؟ آیا احساسات من را نشانه رفته یا اطلاعات عینی ارائه می‌دهد؟

این قانون ساده «سه توقف»، سپری مؤثر در برابر بسیاری از شایعات و روایت‌های ساختگی است. **گام بعدی، آشنایی با نشانه‌های اخبار جعلی است؛** خبرهایی با تیتربهای عجیب و اعلام «فوری»، ارجاع به منابع نامشخص یا ناشناس، استفاده زیاد از تصاویر احساسی و فقدان اطلاعات اصلی (مثل زمان و مکان یا نام واقعی افراد و نهادهای، آموزش نمونه‌های واقعی و حتی مقایسه اخبار تلویزیونی با بازتاب آنها در شبکه‌های مجازی، می‌تواند تمرین خوبی برای خانواده باشد.

نقش والدین اینجا بسیار برجسته می‌شود؛ والدین باید با فرزند خود وارد گفت‌وگو و تحلیل شوند، سوال کنند و به بررسی منبع خبر و راستی‌آزمایی مشترک بپردازند. آن‌گاه نوجوان هم به مرور ذهن تحلیلمگر پیدا می‌کند. حتی می‌توان درباره گزارش‌های خبری تلویزیون و دنیای مجازی به شکل مقایسه‌ای صحبت کرد تا دید انتقادی تقویت شود.

مدرسه هم باید سهم خود را ایفا کند؛ کارگاه‌های آموزش سواد رسانه‌ای، معرفی ابزار راستی‌آزمایی ساده یا تمرین تشخیص تصاویر جعلی، از اقدامات ضروری برای نوجوانان است. آموزگاران و مشاوران، با برگزاری بحث و پروژه‌های گروهی درباره اخبار روز، می‌توانند مهارت جست‌وجوگری، منبع‌شناسی و تفکیک واقعیت از شایعه را نهادینه کنند.

درنهایت، نمی‌توان جلوی موج اطلاعات را گرفت اما می‌توان نوجوانانی مجبزه به ذهنی پرسشگر و تحلیلی پرورش داد. سواد رسانه‌ای یعنی پیش از باور هر گفته یا تصویری، دست‌کم یک‌بار آن را به بوته تردید بسپاریم؛ یعنی خودمان داور حقیقت‌جویی باشیم، نه صرفاً مصرف‌کننده اطلاعات دیگران. اگر مدرسه، خانواده و رسانه‌ها در این راه همراه باشند، نوجوان امروز و شهروند فردا، کمتر اسیر دروغ، شایعه و فریب خواهد شد.

اینستاگرام اعلام کرد حساب‌هایی که مرتباً محتوایی را که خودشان ایجاد نکرده‌اند، بازنشر می‌کنند یا عمدتاً آثار دیگران را به عنوان عکس و کاروسل‌ها به اشتراک می‌گذارند، دیگر توسط الگوریتم توصیه این برنامه نمایش داده نخواهند شد. این شبکه اجتماعی متعلق به شرکت متا می‌گوید این تغییر برای آن است که اطمینان حاصل شود سازندگان محتوای اصلی، اعتبار و توزیعی را که شایسته آن هستند، دریافت

پایان دوران بازنشر در اینستاگرام

می‌کنند. گفتنی است که این حمایت‌ها قبلاً برای ریلزها وجود داشت و اکنون برای عکس‌ها و کاروسل‌ها اعمال می‌شود. کاروسل فرمتی است که به کاربر امکان می‌دهد مجموعه‌ای از تصاویر و ویدئوها را در یک پست ارائه دهد. این به روزرسانی، جمع‌آوری‌کنندگان محتوایی را هدف قرار می‌دهد که محتوای اصلی ارسال نمی‌کنند و در عوض، پست‌های دیگران را دوباره بارگذاری می‌کنند. اینستاگرام با

واکاوی چالش‌های ساختاری، ظرفیت‌های ملی و کاربرد «گیمیفیکیشن»

بازی‌ها خط مقدم جنگ شناختی

غربی کافی نیست؛ بلکه باید به دانش روز مجهز شد. یکی از جدیدترین و کارآمدترین شیوه‌های مورد استفاده کمپانی‌های بزرگ دنیا، مفهوم «گیمیفیکیشن» (Gamification) است؛ یعنی استفاده از شیوه‌ها، مکانیک‌ها و تفکر بازی در محیط‌های غیرمرتبط با بازی برای افزایش انگیزه و یادگیری. برای اثربخشی فرهنگی، تولیدات گیمیفیکیشن ایران، باید بر پایه‌های استوار علمی بنا شوند. کودکان با مشاهده رفتار کاراکترها در بازی، آن رفتارها را الگوبرداری و درونی می‌کنند. اگر قهرمان بازی یک الگوی اصیل ایرانی ـ اسلامی باشد، کودک ناخودآگاه ارزش‌های او را می‌آموزد. الان پیام‌های فرهنگی بیشتر به‌صورت شعاری، منتقل می‌شود تا به صورت محتوایی و شکلی. همچنین محصولات ایرانی باید بتوانند توجه مخاطبان را جلب کنند و با نیازها مرتبط باشند و حس رضایت‌مندی و هیجان مثبت تزریق نمایند.

در حوزه آموزش‌های فرهنگی، بیشترین میزان اهمیت از میان عناصر بازی مربوط به «گیم‌پلی» (روند بازی) و کارگردانی است. این یعنی گرافیک پرزرق‌وبرق به‌تنهایی کارساز نیست؛ بلکه نحوه تعامل بازیکن با دنیای بازی است که فرهنگ را منتقل می‌کند و امکان گروهی بازی کردن با مؤلفه «برانگیختن حس رقابت‌پذیری» است. زیرا ترکیب «گیم‌پلی هدفمند» و «تعامل چندنفره (گروهی)» بیشترین تأثیر فرهنگی را دارد. زمانی که بازی بتواند یک رقابت سالم و مبتنی بر همکاری (Co-op) را در بستر یک گیم‌پلی جذاب پیاده کند، ارزش‌های

فرهنگی نظیر ایثار، کار تیمی، جوانمردی و همپاری (که ریشه در فرهنگ پهلوانی و ادبیات فاخر و ارزشمند ایران دارند) به صورت ناخودآگاه در مخاطب نهاده می‌شوند. سازگاری محتوا و شکل بازی با فرهنگ اصیل ایرانی، باید اولویت قطعی تولیدکنندگان باشد.

ظرفیت‌های عظیم کشور

جشنواره‌ها و نمایشگاه‌های ملی بازی‌های رایانه‌ای، تنها یک رویداد تجاری نیستند؛ بلکه ویتрины از ظرفیت‌های عظیم کشورند. این نمایشگاه‌ها فرصتی بی‌نظیر برای باور جوانان ایرانی است؛ جوانی که ثابت کرده در صورت حمایت، می‌تواند توانمندی خود را در عرصه بین‌المللی شکوفا کند. استقبال بی‌نظیر خانواده‌ها و نوجوانان از نمایشگاه‌ها و جشنواره‌های داخلی، پیام روشنی دارد: جامعه ایران نیاز به «بازی‌های جذاب دیگری» دارد؛ بازی‌هایی که نه تقلیدی کورکورانه از خشونت غرب باشند و نه تأثاری ضعیف، غیرجذاب و شعاری. این توقعی است که خانواده و بازار از هنرمندان و بازی‌سازان ایرانی دارند تا پناهگاه امنی برای اوقات فراغت فرزندان‌شان بسازند.

پیشنهادهای کاربردی به مدیران فرهنگی کشور

۱. **تغییر رویکرد از «توسعه گرافیکی» به «توسعه گیم‌پلی محور»؛** بودجه‌های حمایتی باید به سمت استودیوهای هدایت شود که روی «کارگردانی روند بازی» و

محدود کردن دسترسی به این حساب‌ها، به دنبال افزایش اصالت در برنامه خود است و در عین حال تلاش می‌کند تا از پخش مجدد پرتکرار پست‌های مشابه جلوگیری کند. اینستاگرام محتوای اصلی را به عنوان محتوایی که شخصی کاملاً خلق کرده یا منعکس‌کننده دیدگاه منحصر به فرد خود است، مانند عکس‌ها یا ویدئوهایی که گرفته یا محتوایی که طراحی کرده، طبقه‌بندی می‌کند.

مکانیک‌های تعاملی حامل پیام جذاب فرهنگی تمرکز دارند. ۲. **سرمایه‌گذاری ویژه بر زیرساخت‌های بازی‌های گروهی (Multiplayer)؛** با توجه به اهمیت رقابت‌پذیری جمعی در یادگیری فرهنگی، ایجاد سرورهای قدرتمند داخلی و حمایت از ساخت بازی‌های آنلاین گروهی با مضامین اتحاد و همبستگی ملی ضروری است.

۳. **تأسیس آزمایشگاه‌های «کنشگری بازی بنیان» (گیمیفیکیشن)؛** نهادهای فرهنگی باید با الگوگیری از کمپانی‌های موفق دنیا، مراکزی را برای تزریق شیوه‌های بازی به سیستم آموزشی کشور (مدارس و رسانه‌ها) ایجاد کنند. ۴. **اصلاح ساختار حمایتی بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای؛** عبور از بروکراسی‌های خسته‌کننده و اعتماد واقعی به جوانان. تخصیص بارانه‌های فرهنگی به بازی‌هایی که «فرم و محتوا» آنها با فرهنگ اصیل ایرانی ـ اسلامی سازگاری دارد. بازی رایانه‌ای امروز یک ابزار سرگرمی صرف نیست، بلکه خط مقدم جنگ شناختی و فرهنگی است. نیازمند یک انقلاب ساختاری در مدیریت و تولید بازی‌های رایانه‌ای هستیم. اگر ظرفیت‌نخبگان جوان، پشتوانه تمدن ایرانی ـ اسلامی و تکنیک‌های روز دنیا نظیر «کنشگری بازی بنیان» یا یک‌دیگر پیوند بخورند، نه تنها بساط آسیب‌های روانی ناشی از بازی‌های خشن غربی برچیده خواهد شد، بلکه ایران می‌تواند به قطب تولیدمحتوای تعاملی اخلاق مدار و انسان محور در عرصه بین‌المللی تبدیل شود.

چرا کابل‌های شارژ به سرعت خراب می‌شوند؟

انتهایی تحت فشار شدیدی قرار می‌گیرد تا تمام تغییر شکل‌ها را جبران کند، و همین جاست که اولین آسیب‌ها آغاز می‌شوند.

کشیدن کابل به جای دوشاخه

یکی از رایج‌ترین رفتارهایی که عمر کابل را به شدت کاهش می‌دهد، نحوه جداکردن آن از گوشی است. بسیاری از ما از روی تنبلی یا عجله، به جای این‌که قسمت سخت و پلاستیکی سر کابل (کانکتور) را بگیریم، خود سیم را می‌کشیم. این کار باعث ایجاد فشار کششی بسیار زیادی روی رشته‌های مسی می‌شود که برای تحمل چنین فشاری طراحی نشده‌اند. متخصصان معتقدند این نوع کشش ناگهانی، اتم‌های فلز را به شدت تحت فشار قرار داده و روند فرسودگی و پارگی داخلی را چندین برابر سریع‌تر می‌کند.

استفاده از کابل‌های کوتاه در موقعیت‌های نامناسب

انتخاب کابل‌های کوتاه برای رسیدن به پریزهای دور، یکی دیگر از عوامل اصلی خرابی است. وقتی کابل را می‌کشید تا به گوشی برسد، سیم در وضعیت «تنش استاتیک» قرار می‌گیرد. بدتر از آن، زمانی است که در رختخواب یا روی مبل در حال استفاده از گوشی هستید؛ در این حالت معمولاً کابل با یک زاویه تند و تیز خم می‌شود تا گوشی در دست شما قرار بگیرد. این زاویه‌های تند، دقیقاً همان کاری را با سیم‌های داخلی می‌کنند که شما با خم کردن پیایی‌گیره کاغذ انجام می‌دهید؛ یعنی شکستن تدریجی پیوند‌های فلزی در نقطه اتصال.

تله‌ای به نام جالیوانی ماشین

یکی از مخرب‌ترین رفتارهایی که شاید بی‌ضرر به نظر برسد، قرار دادن گوشی در جالیوانی خودرو هنگام شارژ است.

از کابل‌های خانه خراب می‌شوند.

با کابل خودمهربان باشید

هستند، می‌توانیم عمر آنها را طولانی‌تر کنیم. جدا کردن صحیح کابل با گرفتن سر سخت آن، استفاده از کابل‌های بلندتر برای جلوگیری از کشیدگی، و پرهیز از قرار دادن گوشی روی کابل، ساده‌ترین راهکارها برای جلوگیری از تخریب کابل‌های شارژی است که چربان برق را به گوشی مامی‌رسانند.